

KALLELSE

Kallelse till sammanträde

Organ Skolnämnden

Plats Gustaf Adolfsalen, Rådhuset

Tid Tisdagen den 14 mars 2023 kl. 13.00

Nr	Ärende	Dnr	Sida
1	Val av protokolljusterare	2023/33	
2	Godkännande av föredragningslista	2023/33	
3	Patientsäkerhetsberättelse 2022 <i>Föredragande: verksamhetschef EMI Malin Carlsson.</i>	2023/70	3 - 17
4	Revisionsrapport - Granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden <i>Föredragande: kanslichef Daniel Ahlin.</i>	2023/48	18 - 56
5	Skolnämndens utbildningsdagar den 21 och 22 mars <i>Föredragande: biträdande skolchef Henric Sjöblom.</i>	2023/33	
6	Information från Skolkontoret <ul style="list-style-type: none">Söksiffror gymnasiet läsåret 2023/2024 <i>Föredragande: handläggare skoljuridik Jakob Fjellander.</i>Information – öppna jämförelser <i>Föredragande: biträdande skolchef Henric Sjöblom.</i>Högstadiönskemål årskurs 7 <i>Föredragande: handläggare skoljuridik Jakob Fjellander.</i>Processen kring ekonomi- och målstyrning <i>Föredragande: verksamhetscontroller Johanna Johansson.</i>	2023/33	
7	Rapporter	2023/33	
8	Ärenden avgjorda med stöd av delegation	2023/3	57
9	Anmälningssärenden	2023/30	58 - 60

SKOLKONTORET, CENTRALA ELEVVÄLSAN

Malin Carlsson

Verksamhetschef EMI

Patientsäkerhetsberättelse 2022

för elevhälsans medicinska – och psykologiska insatser

230301

Ansvarig för innehållet; Malin Carlsson verksamhetschef EMI

Diarienummer

Inledning

Patientsäkerhetsarbetet redovisas i Sveriges kommuner och regioners mall för patientsäkerhetsberättelsen. Den utgår från lagkrav och följer strukturen för den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet. I de fall lagkrav finns görs hänvisningar under respektive rubrik. Mallen utgår även från metodiken för systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Patientsäkerhetsberättelsen ska vara färdig senast den 1 mars varje år, finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och den bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Källa:

Socialstyrelsen "Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024"

Mallen är framtagen inom ramen för kunskapsstyrningsorganisationen, på uppdrag av den nationella samverkansgruppen (NSG) inom patientsäkerhet, 2021-09-23.

I syfte att förtydliga har mindre justeringar i inledning och bilaga genomförts, 2022-05-18.

Innehåll

SAMMANFATTNING.....	4
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD	5
Engagerad ledning och tydlig styrning	5
Övergripande mål och strategier	5
<i>PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §</i>	5
Organisation och ansvar	6
Samverkan för att förebygga vårdskador	7
Informationssäkerhet.....	8
En god säkerhetskultur	9
Adekvat kunskap och kompetens	9
Eleven som medskapare	10
AGERA FÖR SÄKER VÅRD	12
Säker vård här och nu	12
Riskhantering	12
Stärka analys, lärande och utveckling.....	12
Avvikelse	12
Klagomål och synpunkter.....	13
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR.....	14

SAMMANFATTNING

Patientsäkerhetsberättelsen beskriver patientsäkerhetsarbetet för den hälso- och sjukvård som under 2022 har erbjudits eleverna av elevhälsans medicinska insatser och elevhälsans psykologiska insatser. Elevhälsan ska främst vara hälsofrämjande och förebyggande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Förutsättningen för patientsäkerhetsarbetet är att alla, skolsköterskor, skolpsykologer, skolläkaren, är involverade och aktiv i att rapportera risker och avvikelser. Att arbetet med att identifiera, utreda och analysera processer och rutiner reducera risker i vården, eller minska antalet tillbud och negativa händelser. I vaccination- och dokumentationsprocesserna har det inkommit flest avvikelser och ett förbättringsarbete med dessa processer kommer prioriteras 2023.

Det övergripande målet att utveckla patientsäkerhetsarbetet och patientsäkerhetskulturen har pågått under hela året och utvecklingen och förbättringsarbetet fortsätter under 2023. Arbetet med att utveckla ledningssystemet har pågått under året fortsätter 2023 för samtliga som är berörda.

Den blev en förändring i organisationen 1 april då den nya tjänsten biträdande elevhälsochef med uppdraget verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats tillsattes. Det innebar att skolsköterskans som hade uppdraget medicinskt ledningsansvar avslutades.

Skolläkaravtalet avslutades av leverantören efter sommarlovet, vilket innebar att skolläkarkompetensen inte fanns att tillgå förrän i november.

En av skolpsykologerna avslutade sin tjänst sista oktober och ingen ny skolpsykolog har ännu rekryterats.

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Hälso- och sjukvårdens mål är att erbjuda en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen. Den ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande säkras och utvecklas. God kvalitet inom hälso- och sjukvård innebär att vården ska vara kunskapsbaserad, ändamålsenlig, säker, patientfokuserad, effektiv och jämlik. I skolan är definitionerna ”vård och patient” de hälso- och sjukvårdsinsatser som skolsköterskor, skolläkare och psykologer erbjuder eleverna.

Enligt Patientsäkerhetslagen 2010:659 (PSL) definieras vårdskada som lidande, fysisk eller psykisk skada eller sjukdom som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits. En vårdskada kan uppstå på grund av den vård och behandling som patienten/eleven fått, men även om kan det uppstå vårdskada om vård uteblivit. Patientsäkerhet definieras som ”skydd mot vårdskada”.

För att uppnå detta mål är det nödvändigt att det inom verksamheten finns den bemanning och kompetens som krävs. Det ska finnas säkra rutiner och riktlinjer som är kända för alla skolsköterskor, skolläkare och psykologer och som ska följas genom systematisk egenkontroll samt en fungerande avvikelserapportering som leder till åtgärder följs upp. Med en organisation där tillbud, risker och avvikelser tillvaratas och ses som en tillgång för utveckling av patientsäkerhetsarbetet skapas en trygg och säker vård. Arbetsmiljön ska vara sådan att tid finns för planering och kvalitetsarbete.

Engagerad ledning och tydlig styrning

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en engagerad och kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Övergripande mål för patientsäkerhetsarbetet är att ingen elev ska råka ut för en vårdskada. Genom systematisk kvalitetssäkring av verksamheten med rätt strategier leder till att rätt profession gör rätt insatser till rätt elev på rätt tid. Det kan nås genom tydliga processer och rutiner, utifrån lagstöd, riktlinjer och evidens, som planeras, utförs och utvärderas löpande under läsåret gemensamt i personalgruppen.

Elevhälsans medicinska och psykologiska insatser ska bidra till att främja eleverna hälsa, lärande och utveckling mot skolans mål. Främst ska de arbeta hälsofrämjande och med förebyggande insatser samt erbjuda god, säker och likvärdig vård. Det hälsofrämjande arbetet ska bi behålla och stärka elevens fysiska, psykiska och sociala välbefinnande och det förebyggande arbetet syftar till att minska risken för ohälsa.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Vårdgivare

Kontoret för utbildning och arbetsmarknad är ansvarig vårdgivare för all hälso- och sjukvård inom den centrala elevhälsan. Vårdgivaren har utsett en verksamhetschef (VC) för hälso- och sjukvården inom elevhälsans medicinska insats (EMI) som ska leda patientsäkerhetsarbetet så att det bedrivs på ett systematiskt sätt enligt kap 3 patientsäkerhetslagen. Vårdgivaren har vidare en skyldighet att dokumentera hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten i ledningssystemet. Utöver ovanstående ska vårdgivaren bland annat säkerställa att egenkontroll utförs inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Verksamhetschef enligt hälso-och sjukvårdslagen, HSL

Enligt hälso- och sjukvårdslagen, HSL, ska det inom all hälso-och sjukvård finnas en verksamhetschef som har det samlade och odelade verksamhets- och ledningsansvaret. Ansvarig verksamhetschef januari – april hade inte formell medicinsk kompetens och ansvaret för det systematiska patientsäkerhetsarbetet och det övergripande ansvaret för diagnostik, vård och behandling överlätits därför till medicinskt ledningsansvarig sjuksköterska, MLA.

I april tillträdde ny verksamhetschef som har medicinsk kompetens och erfarenhet av hälso- och sjukvård och därmed ansvarig för det systematiska patientsäkerhetsarbetet och det övergripande ansvaret för diagnostik, vård och behandling. Samt ansvarig för anmälan enligt Lex Maria. Utsedd verksamhetschef HSL är även biträdande elevhälsochef för den centrala elevhälsan.

Varje legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal arbetar under eget yrkesansvar, enligt 6 kap 2§ i patientsäkerhetslagen. Arbetet ska utföras med god kvalitet enligt vetenskap och beprövad erfarenhet samt med hög patientsäkerhet. Varje medarbetare har ett ansvar för att risker och avvikelser identifieras och att de rapporteras utifrån de rutiner som finns i verksamheten.

Hälso- och sjukvårdsinsatser för skolsköterskor och skolläkare

Uppdraget för skolsköterskan är bland annat att erbjuda tre hälsobesök i grundskolan och ett hälsobesök i gymnasiet. Erbjudna enklare sjukvårdsinsatser när behov uppstår hos eleverna. Vaccinationer erbjuds enligt det allmänna vaccinationsprogrammet för barn och även kompletterande vaccinationer till ofullständigt vaccinerade elever.

Den högsta medicinska kompetensen har skolläkaren och kan bidra med medicinsk konsultation till elevhälsan och till skolorna.

Tio skolsköterskorna tillhör den centrala elevhälsan och de har fördelat ansvar för samtliga grundskolor, gymnasieskolor, grundsärskolan och gymnasiesärskolan. En av gymnasieskolorna sakande skolsköterska tre månader av höstterminen, verksamhetschef EMI bemannade skolsköterskemottagningen 1 dag i veckan och deltog på elevhälsoteam, EHT, i väntan på att ny skolsköterska rekryterades. Skolläkaren fanns tillgänglig en dag i

månaden under vårterminen, efter sommarlovet upphörde gällande avtal med företaget och ny skolläkare fanns att tillgå först i november. Från november månad ökades skolläkartillgång till 18 timmar/vecka, skolläkarmottagning en dag/vecka och tillgänglig 10 timmar/vecka via telefon, mail och i verksamhetssystemet. Skolläkaren hade tre utbildningsdagar för skolsköterskorna, vaccination, tillväxt och ryggkontroll kunskap.

Hälso- och sjukvårdsinsatser för skolpsykologer

Psykologen i elevhälsan utför flera olika typer av insatser inom skolan där alla utgår från skollagen och där vissa även faller under HSL. Psykologen arbetar inom hälso- och sjukvårdensområde när psykologen med sin kompetens arbetar med att på individnivå direkt undersöka eller utreda eleven. De insatser som alltid faller in under HSL är utredningar på individnivå, samverkansmöten mellan skola och hem, rådgivningssamtal till vårdnadshavare och samtal med enskild elev. Psykolog arbetar under HSL vid konsultation till personal om underlaget inhämtas vid samtal med elev eller vårdnadshavare, journaluppgifter, psykologutlåtande och från observation i klassrummet av enskild elev.

Tre skolpsykologer tillhör den centrala elevhälsan och de har fördelat ansvar att delta på varje skolas EHT 1 gång/månaden på alla skolorna. En av skolpsykologerna sitter i mottagningsteamet och samma skolpsykolog deltar på grund- och gymnasiesärskolans EHT.

Tillgången till skolpsykolog var reducerad under höstterminen p g a sjukskrivning och att en av skolpsykologerna avslutade sin tjänst sista oktober. Rekrytering påbörjades men tjänsten var inte tillsatt i november och december, vilket innebar att psykologernas arbetsuppgifter fick prioriteras och fördelas om. Skolenheterna hade inte regelbundet 1 gång i månaden skolpsykologisk kompetens på EHT. Rekryteringen av två skolpsykologer där av en med uppdraget som psykologiskt ledningsansvar, PLA, pågick vid årets slut.

Elevhälsan i skolan består av medicinsk, psykosocial, specialpedagogisk och psykologisk kompetens. Elevhälsan samarbetar med pedagoger och övriga medarbetare på skolan för att tillsammans stödja elevens utveckling mot utbildningens mål. Varje skola har tillgång till skolsköterska, skolkurator, personal med specialpedagogisk kompetens, skolläkare och skolpsykolog. Skolans elevhälsoarbete är rektorns ansvar att leda.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Intern samverkan

- Elevhälsoteam där skolans personal och elevhälsans personal gemensamt identifierar elever som är i behov av elevhälsans insatser
- Samordning av insatser inom elevhälsan
- Regelbundna möten ca 1 gång/månaden mellan EMI, central elevhälsapersonal och verksamhetschefen för central elevhälsa/HSL.
- Verksamhetschef HSL och MLA har regelbundna möten ca 1 gång/månaden, januari – april, kring kvalitet och patientsäkerhet för alla elever i Sala kommun.

- Personalen inom EMI har regelbundna möten i professionsgrupperna ca 1 gång/månaden där syftet är att möjliggöra lärande, erfarenhetsutbyte och information. Aktuella frågor som hälsoläget bland eleverna och arbetsmiljö diskuteras. En viktig fråga för skolsköterskorna är hur väl ligger till i sitt arbete kopplat till det basprogram/årshjul EMI arbetar utefter.
- Påbörjat arbete med att skapa ett Värdegrundsprogram för skolsköterskor och kurator från förskoleklass till gymnasiet.

Extern samverkan

- Fungerande rutin för remittering till och samverkan med annan vårdgivare efter behov finns.
- Samverkan med Region Västmanland t.ex. BHV, Smittskyddsenheten, barnkliniken m.fl. sker efter behov.
- Uppföljning och utvärdering av den överföringsrutin för att förbättra övergång mellan BHV och EMI genomfördes regionalt i samråd med EMI.
- EMI samverkar med Regionala elevhälsosamordnare och skolläkare kring bl.a. rutiner, nya råd och rön samt utbildningsinsatser.
- MLA har deltagit i regionala möten med övriga medicinskt ledningsansvariga för både fristående och kommunala skolor i Västmanland. Verksamhetschef EMI ersatte från augusti tidigare MLA på dessa möten som skett både digitalt och fysiskt.
- Samverkansmöte mellan EMI och sjuksköterskor BUP Sala.
- Samverkansmöte med Ungdomsmottagningen.
- Samverkansmöten med skolpsykologer och BUP start 2 gånger / termin.
- Ett nätverk för alla skolpsykologer har upprättats i regionen och 2022 träffades de vid ett tillfälle i Västerås.
- Verksamhetschef EMI deltar i ett regional samarbete med att öka kompetensen för ledningssystem.
- Skolläkaren deltar på samverkansmöten för alla skolläkare i regionen.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

EMI dokumenterar i det digitala journalsystemet PMO vilket genomgår fortlöpande kvalitetsförbättringar i syfte att förbättra säkerheten. En gång per månad utför skolsköterska som även är systemadministratör loggkontroller där man kontrollerar öppnade journaler och samkör dessa med behörighet. Journalgranskning har genomförts 1 g/månad av systemadministratör och MLA/verksamhetschef EMI sedan september 2021.

Det digitala dokumentationssystemet PMO är kvalitetssäkrat enligt Sala Kommuns informationssäkerhetspolicy. Dokumenterade personuppgifter ska hanteras och förvaras så att obehöriga inte får tillgång till dem. Detta säkerställs bland annat genom

tvåfaktorsinloggning. Alla har ett personligt ansvar för att värna om informationssäkerheten och den inre sekretessen. De som arbetar för en vårdgivare ansvarar även för att skydda sina personliga lösenord och andra hjälpmedel för kontroll av behörighet.

Systemansvarig skolsköterska ger behörighet till PMO för skolsköterskor, skolpsykologer och skolläkare.

En god säkerhetskultur

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en god säkerhetskultur. Organisationen ger då förutsättningar för en kultur som främjar säkerhet.

Skolsköterskorna och skolpsykologerna arbetar för en god säkerhetskultur inom grupperna där en öppen kommunikation eftersträvas för att identifiera patientsäkerhetsrisker. På återkommande möten diskuteras oidentifierade avvikelser i syfte att hitta strategier och nya rutiner så inträffade avvikelser inte ska inträffa igen.

För att stärka medarbetarnas psykosociala arbetsmiljö på individnivå och även i professionsgrupperna för att främja en god kultur som främjar säkerhet, har skolpsykologerna haft handledning en gång i månaden under 2022. Skolsköterskorna påbörjade handledning var 6:e vecka hösten 2022.

Adekvat kunskap och kompetens

En grundläggande förutsättning för en säker vård är att det finns tillräckligt med personal som har adekvat kompetens och goda förutsättningar för att utföra sitt arbete.

EMI Sala har som målsättning att rekrytera skolsköterskor med adekvat vidareutbildning. I dagsläget har 7 av 10 skolsköterskor genomgått specialistutbildning till distriktsköterska eller specialistutbildning inom hälso- och sjukvård för barn och ungdom. En av skolsköterskorna har specialistutbildning inom psykiatri.

Utbildningsinsatser har anordnats en dag per termin av Regionala Elevhälsan och även två digitala föreläsningar under höstterminen.

Verksamhetschef EMI har gått en 4 dagars utbildning, utvecklingsprogram för elevhälsans medicinska ledning.

Skolläkaren har genomfört tre utbildningstillfällen för skolsköterskorna under höstterminen.

Skolpsykologerna gick en utbildning om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF.

Skolpsykologerna deltog skolpsykologdagarna i september.

Medarbetare från alla professioner har deltagit på föreläsning i selektiv mutism och föreläsning om depression och självmord.

Eleven som medskapare

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

En grundläggande förutsättning för en säker vård är selevens och de närståendes delaktighet. Vården blir säkrare om patienten är välinformerad, deltar aktivt i sin vård och ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Att patienten bemöts med respekt skapar tillit och förtroende.

All hälso- och sjukvård inom EMI är frivillig, det är ett erbjudande som ges till alla elever och vårdnadshavare. Ett samtycke till enklare vårdåtgärder, undersökning eller behandling är i de flesta fall muntlig. Vid vaccination eftersträvas skriftligt samtycke från samtliga vårdnadshavare. I relation till mognad och ålder kan elever i gymnasiet ges möjlighet att själva ta beslut om vaccination samt samtycke kring journalhantering. Skolsköterska och skolläkare ska alltid sträva efter samarbete med elev och vårdnadshavare för bästa möjliga behandlings- och vårdresultat. Tolk används efter behov. Eleven bör alltid informeras om det som rör denne och informationen ska vara anpassad efter elevens mognad och ålder.

Flera av elevernas hälsoproblem är möjliga att åtgärda och påverka i skolan genom att skolsköterskan samarbetar med både med elev och vårdnadshavare. I skolsköterskans uppdrag ingår att arbeta hälsofrämjande vad gäller bl.a. kost, fysisk aktivitet, sömnvanor med mera för att förhindra uppkomst av ohälsa som påverkar elevens möjligheter att uppnå kunskapsmålen. I förskoleklass bjuds vårdnadshavare in att närvara och vara delaktig vid hälsosamtalet med eleven. Angående hälsosamtalen i årskurs 4 och 8 informeras vårdnadshavare i förväg om att hälsosamtal kommer att genomföras och att de har möjlighet att ställa frågor samt lämna information gällande sitt barns hälsa och utveckling. Under hela skoltiden förs det en dialog mellan vårdnadshavare och skolsköterska då aktuella frågor kring sjukdom och hälsa rörande deras barn uppstår.

Vårdnadshavaren har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter men i takt med stigande ålder och utveckling ska allt större hänsyn tas till barnets synpunkter och önskemål. Överföring av elevhälsojournal till skola utanför kommun eller friskola sker efter vårdnadshavares skriftliga medgivande. På gymnasiet inhämtas tillstånd från eleverna själva.

Sekretess hindrar informationsutbyte inom elevhälsan och även här inhämtas samtycke från vårdnadshavare eller myndig elev för att underlätta samarbetet mellan de olika professionerna. Det behöver t ex göras inför utredningar vid misstanke om intellektuell funktionsnedsättning.

När en psykologinsats går från att lyda under skollagen och skolpsykologen gör bedömningen att en vårdinsats är aktuell, kommuniceras detta till vårdnadshavare. Vårdnadshavare och elev, beroende på mognad och ålder, informeras om samtycke, journalföring, sekretess och frivillighet. Vårdnadshavare och elev får kontinuerlig information om det blir aktuellt med nästkommande steg samt hur information kan överföras till skolan och/eller annan vårdgivare.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Egenkontroll

Patientsäkerhetsarbete för EMI grundar sig på rutiner och blanketter för EMI som finns samlade i metodboken. Rutiner för hantering av läkemedel, riskavfall, hygien, dokumentation, journalhantering och medicinteknikutrustning finns där. All personal har ett eget ansvar att dessa rutiner och riktlinjer följs.

Medicinteknisk utrustning kontrolleras och kalibreras årligen.

Granskning och revidering medicinska dokument inom verksamheten såsom metodbok och basprogram sker årligen.

Journalgranskning en gång i slutet av varje månad. MLA / verksamhetschef EMI utför tillsammans med systemadministratör två journalgranskningar per person på två skolsköterskor/skolläkare vid varje granskningstillfälle. Riktad journalgranskning utförs av MLA/verksamhetschef EMI på förekommen anledning. Detta är ett viktigt led i kvalitetsäkerhetsarbetet.

Loggkontroller i det digitala journalsystemet PMO utförs en gång per månad av skolsköterska som är systemadministratör.

Säker vård här och nu

Riskhantering

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

Inget fall av vårdskada eller allvarlig vårdskada har inträffat under det gångna året.

Stärka analys, lärande och utveckling

Avvikelse

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

All personal inom EMI ska skyndsamt rapportera säkerhetsrisk för elev i samband med vård och omhändertagande inom EMI till MLA och verksamhetschef HSL. Avvikelse rapportering inom EMI sker via en särskild blankett som finns att hämta i metodbok för EMI. Rapporten skickas digitalt av rapportör till MLA/verksamhetschef EMI. Verksamhetschef EMI ansvarar för risk- och händelseanalys,

åtgärd, tidsplan och eventuell lex Maria anmälan. Resultat och åtgärder återkopplas till verksamheten för att förebygga framtida vårdskador.

Under 2022 har 17 avvikelser rapporterats från EMI 2021 var avvikelse antalet 33. Externa avvikelser ökade kraftigt 2022, 19 avvikelser rapporterade av skolsköterskor, alla handlade om brister vid överlämningen från barnhälsovården, BHV, innehållet i deras epikriser var ej fullständiga. Region har mottagit detta och arbetar med ett förbättringsarbete.

Sammanfattande inrapporterade avvikelser 2022

Anledning	Antal	Åtgärd
Vaccination	6	Egenkontroll av vaccinationer vid terminsslut.
Dokumentation	2	Kontakt med leverantör av PMO. Årlig egenkontroll av dokumentation.
Information	1	Ansvarig rektor informerad.
Hälsobesök	5	Egenkontroll av erbjudna hälsobesök efter varje terminsslut.
Hörselkontroll	3	Egenkontroll av att alla hälsobesök och kontroller är genomförda efter varje terminsslut.

Lex Maria

Under 2022 har ingen avvikelse lett till en Lex Maria anmälan.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Klagomål och synpunkter på verksamheten från vårdnadshavare eller allmänheten kommer via kommunens klagomålshantering eller direkt till verksamhetschef HSL via mejl, brev eller telefonsamtal. Två muntliga klagomål har mottagit, inget skriftligt har inkommit.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Det övergripande målet för hälso- och sjukvård inom EMI 2022 är att fortsätta utveckla patientsäkerhetsarbetet och patientsäkerhetskulturen i ett brett perspektiv i syfte att skapa likvärdig hälso- och sjukvård inom EMI.

År	Övergripande mål	Strategier
2023		
1.	Fortsätta säkerställa en god och säker vård som bedrivs i enlighet med HSL	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt strävan efter en skolsköterske- och skolläkarbemanning på skolorna utifrån möjlighet att uppföra uppdraget enligt HSL och skollagen • Arbeta fortlöpande med att systematiskt uppdatera och öka tydligheten vad gäller rutiner och riktlinjer för att säkerställa patientsäkerheten. • Påbörja förändringar i metodboken för att göra den processinriktad och webbanpassad • Fortsätta arbetet med att säkerställa vaccinationsprocessen • Abonnera på webbhandbok Uppsala kommun för skolsköterska/ skolläkare samt för skolpsykolog.
2.	Genomlysning av ledningssystem för EMI	<ul style="list-style-type: none"> • Fördjupade kunskaper om juridiken, utveckla, stärka och förtydliga ett webbaserat ledningssystem
3.	Utveckla arbetet med avvikelshantering	<ul style="list-style-type: none"> • Se över möjligheten med att ha ett digitalt avvikelssystem • Kvalitetsråd som ses med regelbundenhet • Att på skolsköterskemöte och psykologmöte fortsätta prata om vikten av avvikelser och lyfta de avvikelser som inkommer
4.	Kvalitetssäkra omvårdnadsdokumentation.	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla och arbeta fram riktlinjer/verktyg som stödjer dokumentationsprocessen i PMO. Gemensamt arbete inom EMI. • Se över intresse och möjlighet om utbildning i SkoVIPs för skolsköterskorna • Skapa en dokumentationsgrupp med ansvar för att följa upp och kompetensöka professionerna i dokumentation.

		<ul style="list-style-type: none"> • Påbörja upphandling av dokumentationssystem.
5.	Kvalitetssäkra läkemedelshantering	<ul style="list-style-type: none"> • Alla skolsköterskor beställer läkemedel enligt rekvisition från Apoteket Hjärtat Sala torg. Lista på behöriga skolsköterskor finns inlämnad hos Apoteket. Under 2023 införa att verksamhetschef HSL en gång per år granskar skolornas inköp av läkemedel. Detta i led att öka patientsäkerheten och likvärdigheten för eleverna och att inköp av läkemedel/produkter endast sker enligt upprättad rekvisition.
6.	Att skolsköterskor och skolpsykologer har relevanta och uppdaterad kompetens för att kunna tillhandahålla god och säker vård.	<ul style="list-style-type: none"> • Deltagande på skolsköterskemöten samt deltagande i utbildning lokalt/externt (skolsköterskekongress) • Skolpsykologer deltar på professionsmöten och interna/externa utbildningar samverkansmöten. • Kollegialt lärande • Diskussioner och systematiskt förbättringsarbete och patientsäkerhet fortlöpande i olika sammanhang under skolåret. • Fortsatt arbete med mentor för nyanställd, introduktion för nyanställd • Under 2023 undersöka om intresse finns för kollegialt lärande i skolsköterskegruppen genom att besöka en kollega och gå bredvid en dag.
7.	Att alla skolsköterskor och skolpsykologer arbetar enligt befintliga rutiner	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta efter metodboken EMI • Skapa ett tydligt årshjul (med ev. checklistor) enligt basprogram • Kontinuerlig uppföljning av följsamhet till årshjul på professionsmöten • Under 2022 på varje skolsköterskemöte aktualisera och diskutera en rutin /möte t.ex. vaccin ,dokumentation, avvikelser osv.
8.	Utöka digitalisering av blanketter	<ul style="list-style-type: none"> • Tillsammans med kommunikatör se över möjligheten för vårdnadshavare att med digital signering lämna samtycke för rekvisition av BHV- och EHV-journal

9.	God social arbetsmiljö i professionsgrupperna	<ul style="list-style-type: none">•Handledning för skolsköterskor•Handledning för skolpsykologerna
----	---	---

SKOLKONTORET
Anna Wiklund
Skolchef

MISSIV

Skolnämndens yttrande angående granskning av ekonomistyrning

INLEDNING

PwC har på uppdrag av de förtroendevaldas revisorererna i Sala kommun genomfört en granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde.

Mot bakgrund av resultaten av den granskningen rekommenderas såväl Kommunstyrelsen som Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden att vidta vissa åtgärder, som redovisas i bilagda handlingar.

Skolnämnden som övertagit huvuddelen av Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde redogör också för de åtgärder som har vidtagits och kommer att vidtas med anledning av rekommendationerna.

Konsekvenser för landsbygden

Beslutet bedöms inte ha några särskilda konsekvenser för landsbygden.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte ha några direkta ekonomiska konsekvenser. Indirekt ger förbättrad ekonomisk uppföljning och kontroll förbättrade möjligheter till god ekonomisk hushållning och ekonomisk balans.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Skolnämnden föreslås besluta

att till PwC avge yttrande över revisionsrapport *Granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden* enligt ovanstående förslag.

Till: Kommunstyrelsen och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden för yttrande

För kännedom till:
Kommunfullmäktige

REVISIONSRAPPORT – Granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sala kommun genomfört en granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområden. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på kommunövergripande nivå samt om utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet den ansvarar för. Granskningen syftar även till att bedöma om den interna kontrollen inom granskningsområdena är tillräcklig.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att ekonomistyrningen inom kommunstyrelsen **i allt väsentligt** har säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på kommunövergripande nivå samt att utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens arbetsområde **inte** har säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet nämnden ansvarar för. Den interna kontrollen inom området bedöms som **inte helt** tillräcklig.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen lämnas följande rekommendationer till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden:

- utreda om nämnden behöver fastställa några regler och riktlinjer för nämndens egen verksamhet.
- säkerställa att det är tydligt för verksamheterna vilka mål som gäller för nämnden i alla delar.
- säkerställa en god prognossäkerhet och att åtgärder vidtas vid behov för att nå en budget i balans.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen lämnas följande rekommendationer till kommunstyrelsen samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden:

- säkerställa att det finns en långsiktig lokalförsörjningsplan och att konsekvenserna av denna finns med i nämndens budget. Vi tar inte ställning till om nämnden ska kompenseras för eventuella kostnadsökningar samt på vilken nivå den ska fastställas.
- att verksamhetsansvarig får lämpligt administrativt stöd och utbildning för att säkerställa att de har tillräckligt stöd och kompetens inom ekonomi. I detta ingår kännedom om kommunens och nämndens regler för ekonomistyrning, mål- och strategier.
- Säkerställa att de kommunövergripande reglerna och riktlinjerna för ekonomistyr-

ning efterlevs på nämndnivå.

Revisorerna önskar svar på vilka åtgärder kommunstyrelsen avser vidta med anledning av de brister som identifierats i bilagd rapport. Svar önskas senast den 15 mars 2023. Revisorerna samt konsult finns tillgängliga för föredragning av rapporten om så önskas.

Rutger Andersson
Vice sammankallande

Petra Ribba
Sekreterare

Granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Sala kommun

December 2022

Annika Hansson, projektledare, certifierad kommunal revisor

Amanda Guerra, projektmedarbetare, revisionskonsult

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sala kommun genomfört en granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområden. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på kommunövergripande nivå samt om utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet den ansvarar för. Granskningen syftar även till att bedöma om den interna kontrollen inom granskningsområdena är tillräcklig.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att ekonomistyrningen inom kommunstyrelsen **i allt väsentligt** har säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på kommunövergripande nivå samt att utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens arbetsområde **inte** har säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet nämnden ansvarar för. Den interna kontrollen inom området bedöms som **inte helt** tillräcklig.

Den sammanfattande bedömningen grundar sig på bedömningen av granskningens revisionsfrågor vilka presenteras nedan. Revisionsfråga 1-4 utgör grund för bedömning av ändamålsenlighet. Revisionsfråga 5-7 utgör grund för bedömning av intern kontroll. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
1. Finns det tydliga regler och riktlinjer för den kommunövergripande mål- och budgetprocessen?	Ja	
2. Finns det regler och riktlinjer för utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ekonomistyrning?	Delvis	
3. Finns ändamålsenliga fördelningsprinciper (kommunövergripande och inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden)?	Nej	
4. Är fördelningen av ansvar och befogenheter i utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamhet tydlig?	Nej	
5. Har utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en god prognossäkerhet?	Nej	
6. Säkerställer utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en löpande kunskap om ekonomiskt läge?	Delvis	
7. Vidtar utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?	Delvis	

Rekommendationer

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden rekommenderas att

- utreda om nämnden behöver fastställa några regler och riktlinjer för nämndens egen verksamhet.
- säkerställa att det är tydligt för verksamheterna vilka mål som gäller för nämnden i alla delar.
- säkerställa en god prognossäkerhet och att åtgärder vidtas vid behov för att nå en budget i balans.

Kommunstyrelsen samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden rekommenderas att

- säkerställa att det finns en långsiktig lokalförsörjningsplan och att konsekvenserna av denna finns med i nämndens budget. Vi tar inte ställning till om nämnden ska kompenseras för eventuella kostnadsökningar samt på vilken nivå den ska fastställas.
- att verksamhetsansvarig får lämpligt administrativt stöd och utbildning för att säkerställa att de har tillräckligt stöd och kompetens inom ekonomi. I detta ingår kännedom om kommunens och nämndens regler för ekonomistyrning, mål- och strategier.
- Säkerställa att de kommunövergripande reglerna och riktlinjerna för ekonomistyrning efterlevs på nämndnivå.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	5
Avgränsning	5
Metod	5
Granskningsresultat	6
Kommunövergripande riktlinjer	6
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens riktlinjer	9
Fördelningsprinciper	10
Fördelning av ansvar och befogenheter	12
Prognossäkerhet	13
Kunskap om ekonomiskt läge	16
Åtgärder för en ekonomi i balans	17
Samlad bedömning	20
Rekommendationer	20
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	21
Bilagor	23

Inledning

Bakgrund

En fungerande ekonomistyrning är en viktig del av den samlade styrningen och ledningen av kommunen. Det är också viktigt att prognoserna under året är tillförlitliga och att åtgärder vidtas om prognoserna pekar på ett underskott. Att en och samma nämnd eller verksamhet under flera år har stora återkommande ekonomiska underskott kan tyda på att ekonomistyrningen inte fungerar, på bristande politiskt ansvarstagande eller att resursfördelningen inte sker utifrån realistiska underlag. Återkommande ekonomiska underskott riskerar medföra att kommunen inte klarar av att bedriva en verksamhet med god ekonomisk hushållning. Det kan därför finnas skäl att komplettera den grundläggande granskningen av den aktuella nämnden och kommunstyrelsen med en fördjupad granskning av ekonomistyrningen.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar enligt kommunallagen kap 6 § 6 för att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt. Kommunstyrelsen ansvarar enligt samma lag kap 11 § 8 för att ett förslag till budget upprättas. Det är kommunstyrelsen som ska tydliggöra när de olika nämnderna ska inlämna underlag med mera till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska enligt samma lag ha uppsikt över nämndens verksamhet.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens prognos har varierat under 2021. Under vårens månadsrapporter pekade resultatet på ett underskott med ca -15 mnkr. I delårsrapporten var prognosen -12,8 mnkr och utfallet för året blev -0,8 mnkr. Om prognoserna under året är för pessimistiska finns det risk för att fel åtgärder vidtas. Det är också viktigt att det finns en säkerhet i det underlag som nämndens budget är beräknad efter.

Kommunens revisorer har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det som angeläget att göra en granskning av kommunstyrelsens mål- och budgetprocess samt av utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ekonomistyrning.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på kommunövergripande nivå samt om utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet den ansvarar för. Granskningen syftar även till att bedöma om den interna kontrollen inom granskningsområdena är tillräcklig.

Revisionsfrågor:

1. Finns det tydliga regler och riktlinjer för den kommunövergripande mål- och budgetprocessen?
2. Finns det regler och riktlinjer för utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ekonomistyrning?
3. Finns ändamålsenliga fördelningsprinciper (kommunövergripande och inom utbildnings- och

- arbetsmarknadsnämnden?
4. Är fördelningen av ansvar och befogenheter i utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamhet tydlig?
 5. Har utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en god prognossäkerhet?
 6. Säkerställer utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en löpande kunskap om ekonomiskt läge?
 7. Vidtar utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?

Revisionskriterier

- Kommunallag 6:6, 11:8 samt 6:1
- Kommuninterna styrdokument/särskilda fullmäktigebeslut som rör granskningsområdet.

Avgränsning

Granskningen avser utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och avser i huvudsak innevarande år. Till viss mån omfattas även tidigare år.

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentgranskning av riktlinjer, regler och rutiner inom området, dokumenterad ansvarsfördelning, ekonomiska underlag, prognoser och uppföljningar, protokoll och underliggande handlingar med mera. Vidare har intervjuer och en enkätundersökning genomförts enligt nedan.

Intervjuer har genomförts med

- Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens presidium
- Skolchef, kontoret för utbildning och arbetsmarknad
- Kanslichef, kontoret för utbildning och arbetsmarknad
- Rektorer inom
 - förskola
 - grundskola
 - gymnasieskola
 - vuxnas lärande
- Kommundirektör
- Ekonomidirektör
- Verksamhetscontroller, ekonomikontoret med inriktning mot utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

En enkät har skickats ut till samtliga budgetansvariga inom nämndens verksamhetsområde med fokus på frågor kopplade till ekonomistyrningen inom verksamheterna, totalt 25 personer. Svarsfrekvensen uppgick till 84 %. Enkätresultatet finns presenterat i sin helhet i bilaga 1.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Kommunövergripande riktlinjer

Revisionsfråga 1: Finns det tydliga regler och riktlinjer för den kommunövergripande mål- och budgetprocessen?

Iakttagelser

Styrmodell

Kommunfullmäktige antog den 25 oktober 2021, § 118 en styrmodell för Sala kommuns organisation. I styrmodellen presenteras målmodell, budgetmodell och ekonomi- och verksamhetsstyrning, uppföljning och utvärdering samt roll- och ansvarsfördelning. Nämnder/styrelser utformar sina verksamhetsplaner/budgetar och utvecklingsmål utifrån sitt grunduppdrag kopplat till kommunfullmäktiges vision, målområden och övriga relevanta styrdokument och strategier. I budgeten anges de ekonomiska ramarna för nämnderna och de mål som fullmäktige vill att kommunen skall uppnå de kommande tre åren.

Det framgår av genomförda intervjuer att kommunen som helhet arbetat mycket med ekonomi- och verksamhetsstyrning under de senaste två åren, vilket bland annat resulterade i den ovan beskrivna styrmodellen. Den nya styrmodellen är framtagen bland annat för att involvera hela verksamheten i den kommunövergripande mål- och budgetprocessen. Det framgår även att den nya styrmodellen börjat få effekt och det uppges att verksamheterna har börjat engagera sig mer i budgetprocessen.

Enligt *Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun* (antagen av fullmäktige 2020-12-21) ska kommunstyrelsen ha hand om kommunens medelsförvaltning och följa av kommunfullmäktige meddelade riktlinjer för denna, ha hand om övrig ekonomisk förvaltning samt upprätta förslag till budget i enlighet med kommunallagen. Nämnderna ansvarar inom sina ansvarsområdet för att bland annat:

- upprätta långsiktig planering och strategisk utveckling så att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- att styrprocessen *Sala kommuns ekonomi- och verksamhetsstyrning för verksamhetsåret* följs,
- att räkenskaperna är rättvisande,
- att budgeten från kommunfullmäktige inte överskrids.

Inom ramen för denna granskning har vi skickat ut en enkät till budgetansvariga inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Enkäten omfattade påståenden avseende kommunens budgetprocess och verksamhetsstyrning. De tillfrågade fick ta ställning till i vilken grad de instämde i påståendet på en fyragradig skala.

Enkätsvaren visar att 48 procent av tillfrågade budgetansvariga i verksamheten i stor utsträckning upplever att de har god förståelse för kommunens budgetprocess och

deras roll i den, 43 procent instämmer till viss del och 10 procent inte alls. Däremot var svaren mer negativa när det kommer till påståendet om kommunens rutiner och anvisningar avseende budgetprocessen är tydliga. Endast 15 procent instämde helt eller till stor del med påståendet medan 57 procent instämde till viss del och 29 procent inte alls.

Övergripande mål- och budgetprocess

Kommunstyrelsen antog den 10 november 2021, § 182 dokumentet "Ekonomi- och verksamhetsstyrning 2022" där verksamhetsårets olika delprocesser i den kommunala organisationen beskrivs mer ingående och detaljerat utifrån Sala kommuns styrmodell. I dokumentet beskrivs nämnd/styrelsegemensamma finansiella mål, verksamhetsmål och långsiktiga utvecklingsmål, budgetprocessen samt uppföljning och utvärdering. Detaljerade tidplaner finns för budget 2023 med plan 2024-2025, månadsuppföljningar 2022, delårsrapport 2022 och bokslut 2021 där datum anges för respektive moment.

I Ekonomi- och verksamhetsstyrning 2022 finns ett årshjul för budgetprocessen budget 2023, plan 2024-2025 och för investeringar även åren 2026-2032. Finansförvaltningen presenterar i ett strategiskt inspel under januari 2022 de ekonomiska förutsättningarna inför budgetåret genom analys av den demografiska utvecklingen samt utvecklingen av kommunens intäkter. Nämnderna lämnar sina strategiska inspel i början av mars 2022 som sedan presenteras och diskuteras på budgetberedningen samma månad. Nämnderna påbörjar arbetet med att inventera och sammanställa investeringsbehov under hösten/vintern 2021. Den politiska beslutsprocessen kring investeringsbudgeten påbörjas efter budgetberedningen för att sedan beslutas av kommunstyrelsen i maj för perioden 2024-2032. Processen uppges har förändrats inför 2022 års budget så att det finns mer dialog och översyn har gjorts av mål och indikatorer, så att dessa ska vara mer accepterade och följas bättre än tidigare.

Den politiska beslutsprocessen kring driftsbudgeten påbörjas i mars efter budgetberedningen. Ett budgetdirektiv med preliminära ramar till nämnderna presenteras normalt i juni. Under valår är denna process senare då det är det nyvalda fullmäktige som ska fastställa budgeten. I budgetbeslutet fastslås investeringsbudget, driftbudget samt finansiering för budget 2023 och plan för 2024-2025. Utifrån beslut i kommunfullmäktige sammanställs ett budgetdokument som sedan delges fullmäktige på det sammanträde som följer närmast efter budgetbeslutet. Parallellt med ovanstående arbetar nämnderna med att ta fram sina verksamhetsplaner utifrån de beslutade ramarna. När nämnden beslutat om verksamhetsplanen ska denna delges kommunstyrelsen. Då 2022 är ett valår tas slutligt beslut i fullmäktige om budget 2023 och plan för 2024-2025 i november.

Det finns även ett årshjul för uppföljningsprocessen. Kommunens uppföljning sker enligt kommunens styrmodell med fem månadsuppföljningar med årsprognos, en delårsrapport per 31 augusti med helårsprognos och en årsredovisning.

Månadsuppföljningarna behandlas politiskt av respektive nämnd och överlämnas till kommunstyrelsens ledningsutskott för beredning innan beslut av kommunstyrelsen.

Dokumentet 'Vision och målområden' antogs av kommunfullmäktige den 2021-04-26, § 31 där Sala kommuns vision om ett hållbart och tryggt samhälle med livskvalitet och växtkraft beskrivs. Visionen är ett övergripande styrdokument som är vägledande för kommunens övriga styrdokument. Tre utvecklingsmål beskrivs; ett växande Sala, ett hållbart Sala och ett tryggt och rättvist Sala. Dessa tre målområden används som grund för nämndernas verksamhetsplaner.

Den 16 november 2021, § 92 antog Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsplanen för 2022-2024. I verksamhetsplanen beskrivs kommunfullmäktiges utvecklingsmål och hur nämnden ska bidra till utvecklingsmålen. Nämndens egna utvecklingsmål beskrivs även och följs upp minst vid delår och bokslut.

Av intervjuerna följer att det finns tydliga regler och riktlinjer för den kommunövergripande processen, men att de inte riktigt efterlevs i praktiken inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Processen är inte heller lika känd bland alla tjänstepersoner som hos förtroendevalda. En större tydlighet kring den övergripande styrningen av mål- och budgetprocessen har efterfrågats av tjänstepersoner. Nämnden fattade beslut om inköpsstopp 2021-11-16, § 91, vilket även upplevdes som ett avsteg från ordinarie process.

Enkätresultatet visar att 85 procent av budgetansvariga i verksamheten endast till viss del eller inte alls instämmer i att kommunen har en effektiv och ändamålsenlig budgetprocess. 95 procent anser endast till viss del eller inte alls att tidplanen för budgetarbetet är väl avvägd. Vidare framgår det att majoriteten endast instämmer till viss del eller inte alls på påståendena om de har god kontroll över ekonomin i deras verksamhet (62 procent), behärskar ekonomisystemen väl (72 procent) och att ekonomisystemet är ett bra stöd i budgetprocessen och uppföljningen (77 procent). Fördelningen av de som anser att de har god förståelse för kommunens budgetprocess och sin roll i denna är mera jämn. Ca 53 procent anger att de instämmer till viss del eller inte alls medan ca 48 procent anger att de instämmer helt eller till stor del.

Av enkätsvaren följer även att 67 procent instämmer helt eller till stor del att det finns tydliga mål för deras verksamhet. Vad gäller om det finns tydliga strategier/riktlinjer för hur de ska nå målen är resultatet mer negativt där 67 procent instämmer till viss del. Vidare svarar 52 procent att de endast instämmer till viss del och 38 procent inte alls med påståendet att det finns en tydlig koppling mellan verksamhetsmål och budgeterade anslag. 57 procent svarar att deras verksamhetsmål endast till viss del är möjliga att uppnå med de resurser verksamheten disponerar medan 24 procent svarar inte alls.

Enligt enkätsvaren är det 62 procent som anser att vid konflikt mellan verksamhetsmål och ekonomiska mål är det ekonomiska mål som prioriteras. 76 procent känner sig helt eller till stor del trygga med sina kunskaper inom ledning och verksamhetsstyrning.

Enkätsvaren är mer negativa gällande påståendet om kommunen har en god och ändamålsenlig verksamhetsstyrning där 90 procent svarar att de endast instämmer till viss del eller inte alls.

Bedömning

Finns det tydliga regler och riktlinjer för den kommunövergripande mål- och budgetprocessen?

Ja

Vi bedömer att det finns en dokumenterad styrning av den kommunövergripande mål- och budgetprocessen i Ekonomi- och verksamhetsstyrning för 2022. Baserat på vad som framkommit i intervjuer och enkätresultat bedömer vi att riktlinjerna för den kommunövergripande mål- och budgetprocessen är tydliga, men att den inte riktigt efterlevs i praktiken av nämnden. Det finns brister i efterlevnad hos nämnden och kännedomen om mål och strategier för att nå dessa, samt att en stor majoritet inte anser att verksamhetsstyrningen är god och ändamålsenlig i någon större omfattning. Se revisionsfråga 2 avseende nämnden.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens riktlinjer

Revisionsfråga 2: Finns det regler och riktlinjer för utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ekonomistyrning?

Iakttagelser

Av intervjuerna följer att utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden applicerar de kommunövergripande riktlinjerna för ekonomistyrning på förvaltningen. Nämnden beslutar om verksamhetsplan för sin verksamhet. Nämnden fastställde verksamhetsplan för 2022-2024 vid sitt sammanträde 2021-11-22. Fullmäktige fastställde den verksamhetsplanen för kommunen 2021-11-30. Då fullmäktige i sin budget inte beviljade två äskanden från utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutade nämnden om en revidering av verksamhetsplan 2022-02-08 så att den anpassades till fullmäktiges beslut.

Kännedomen om de kommunövergripande riktlinjerna och verksamhetsplanen för kommunen och nämnden varierar och de upplevs inte som tydliga. Budgetansvariga och tjänstepersoner inom förvaltningen har framfört önskemål om genomgång av styrande dokument då många inte känner till dem. Controller på ekonomikontoret med särskilt ansvar för utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden uppges vara en länk mellan den kommunövergripande processen och den som sker på nämndnivå. Vid intervjuerna framkommer att tjänstepersoner upplever att de inte fått tillräckligt med stöd från ekonomikontoret. De uppges att de får ägna tid åt att lägga in uppgifter i ekonomisystemet och att det därmed finns mindre tid och hjälp för analyser av ekonomin. Det uppges att en ekonomiassistent ska rekryteras för att avlasta controller och för att ge extra stöd åt tjänstepersoner i verksamheten.

Det framgår även av intervjuerna att budgetprocessen detta år blivit försenad på grund av de allmänna valen och att man väntar på att en ny nämnd ska tillträda. I normalfallet

antas rambudget i juni och förvaltningen börjar redan då arbeta med att ta fram en verksamhetsplan inför kommande år. Verksamhetsplan och detaljbudget brukar delges kommunstyrelsen under hösten. Nämndens strategiska inspel görs på hösten där förvaltningen tar fram material, sedan gör nämnden de politiska prioriteringarna. Det framkommer att det strategiska inspelet endast ses som en bas, men att det är politiken som i slutändan beslutar om ramarna. Det beskrivs under intervjuer att underlagen inför de strategiska inspelen läggs fram väldigt sent i processen och den politiska processen blir då väldigt kort. Däremot upplever politiken att de är nära budgetprocessen redan från start. Se även under revisionsfråga 1.

Det framkommer även att budgetdialoger genomförs där nämndens presidium, ekonomichef och kommundirektör diskuterar hur man ska komma inom ram. Efter att nämnden blivit tilldelad sin budgetram genomförs ett dialogforum, normalvis under februari månad. Budgetprocessen upplevs däremot inte inkludera tillräckligt med dialog mellan politik och förvaltning. Dialogen med budgetberedningen och ekonomikontoret sker med nämndens presidium. Verksamheten upplever inte att dialogen med nämnden är tillräcklig under processen. Nämnden beslutar om prioriteringar de vill göra och som tas med i budgeten, men anser inte att återkopplingen till förvaltningen på dessa är tillräckligt tydliga. Det är förvaltningens uppgift att lämna förslag på budget så att den är i balans. Det har vid flera tillfällen hänt att de besparingsförslag förvaltningen har tagit fram för att få budgeten i balans inte har godkänts. 2021 lades belopp in med fiktiva intäkter, vilket innebar att budgeten inte var i balans från början. Detta uppges inte ha varit fallet under 2022.

Det framgår av enkätresultatet att 81 procent av budgetansvariga i verksamheten endast instämmer till viss del eller inte alls på påståendet att de har en aktiv och konstruktiv dialog i budgetprocessen. Se även under revisionsfråga 1.

Bedömning

Finns det regler och riktlinjer för utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ekonomistyrning?

Delvis

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har inte beslutat om regler och riktlinjer för nämndens ekonomistyrning utan de kommunövergripande riktlinjerna gäller även i nämndens arbete. Som framgår under revisionsfråga 1 finns brister i efterlevnad hos nämnden samt kännedom om mål och strategier. Nämnden anger områden som de vill genomföra satsningar på. Vi kan inte se att det är tydligt vilka mål som gäller för nämnden i alla delar. Förvaltningen har fått i uppdrag att ta fram förslag så att budgeten rymms inom ram, men dessa har inte alltid godkänts av nämnden.

Fördelningsprinciper

Revisionsfråga 3: Finns ändamålsenliga fördelningsprinciper (kommunövergripande och inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden)?

lakttagelser

Av intervjuerna framgår det att nuvarande budgetram utgår från tidigare års ram och prognostiserad uppräknig (indexering) av kostnaderna. Vissa justeringar görs i samband med strategiska inspelen och avser främst omorganisationer och lagförändringar. Kommunfullmäktige beslutar om ramarna och sedan fördelar förvaltningen pengarna inom ramen och presenterar för nämnden. Det är sedan upp till nämnden att fatta beslut om hur pengarna ska fördelas.

Ramarna redovisas netto, vilket innebär att det inte framgår hur mycket av verksamheten som är finansierad på annat sätt än genom ram enligt beslut av kommunfullmäktige. Generella statsbidrag inkluderas i budgetramen medan riktade statsbidrag inte tas in i budgeten förrän de är rapporterade och godkända. Nämnden uttrycker önskemål om att få reda på vilka specialdestinerade statsbidrag som söks tidigt i processen.

Inom budgetramen görs beräkningar för nämndens personalkostnader, arbetsgivaravgifter, hyra, kost, städ m.m. som inkluderas och blir fastställda i verksamheternas detaljbudgetar. Det framkommer av intervjuerna att det inte finns någon buffert hos nämnden. Om den fastställda internbudgeten inte räcker till får verksamheten stå för kostnaderna genom justeringar inom områden som inte är helt fastställda. Justeringar utifrån större förändringar läggs in i det strategiska inspelet. Om det händer något oväntat beskrivs det som svårt att göra justeringar under budgetåret vilket också gör det svårt att hålla budget.

Av intervjuer framgår att viss hänsyn till tidigare års utfall tas inför kommande års fördelning, men det är oklart hur detta sker. Om anledningen till utfallet är av engångskaraktär följer det inte med i nästa års resursfördelning. Ser man däremot att det finns behov av resursförstärkning inom ett visst område förs en diskussion om att rikta mer medel dit. Ramförändringar görs även utifrån de strategiska inspelen och politiska omprioriteringar. Det framgår däremot att det brukar vara samma verksamheter som går back varje år men att inga nya medel budgeteras för dem. Verksamheternas fördelning utifrån budgetram ser ut som följande:

- förskolan: per avdelning
- grundskolan: finns viss fördelning med hänsyn till lokalkostnader, behov av särskilt stöd m.m. Av intervjuer framkommer det att Skolinspektionen haft synpunkter på denna fördelning och nämnden har arbetat vidare med denna modell. Det finns en modell beskriven i ett dokument "Resursfördelning 2022" daterat 2021-11-29. Modellen beskrivs med olika typer av resurser med fördelningstal angivna.
- grundsärskola, efter behov.
- gymnasieskolan: elevpeng, beslut med fördelning per program och gymnasieskola Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden 2021-11-30 § 105.
- gymnasiesärskolan: elevpeng.
- arbetsmarknadsenheten, efter ram.

Det framgår av intervjuer att nuvarande resursfördelningsmodell upplevs som otydlig, samt att det förekommer förändringar i form av besparingar.

I delårsrapporten för 2022 framgår det att Skolinspektionen genomfört en kvalitetsgranskning och att ett arbete har inletts för bland annat förstärkt och mer centralt styrd kvalitetsuppföljning, förbättrad redovisning till huvudmannen (nämnden) och förändrad resursfördelning. Det framkommer av intervjuerna att kommunen har gått med i ett projekt för att utforma en ny resursfördelningsmodell utifrån SKR:s prislappsmodell. Den nya resursfördelningsmodellen innebär att pengar styrs till skolorna utifrån prislappar och demografi och kommer att införas inför budget 2024. Beslutet om en ny resursfördelningsmodell välkomnas av en stor majoritet av de intervjuade då det hoppas leda till en rättvisare fördelning och bättre följsamhet av budget.

Av enkätresultatet framkommer det att 38 procent av budgetansvariga i verksamheten instämmer helt eller till stor del att de har god kännedom om de fördelningsprinciper som tillämpas medan 62 procent anser att de till viss del eller inte alls har kännedom om dem. 66 procent anser även att fördelningsprinciperna inte heller är särskilt ändamålsenliga. På frågan om de har möjlighet att påverka budgeten för sin verksamhet svarar 43 procent att de inte instämmer alls, 33 procent instämmer till viss del och 24 procent till stor del.

Bedömning

Finns ändamålsenliga fördelningsprinciper (kommunövergripande och inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden?)

Nej

Utgångspunkten är befintlig budget där endast viss hänsyn tas till tidigare års utfall. Principerna för nämndens resursfördelningen är fastställda för gymnasieskolan och finns även dokumentation för förskola, grundskola, särskola och gymnasiesärskola.

På övergripande kommunnivå sker viss justering främst utifrån omorganisationer och lagändringar. Detta sker i samband med de strategiska inspelen.

När det gäller Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens budget framförs kritik mot ändamålsenligheten avseende fördelningsprinciper både vid intervjuer och i enkätsvaren. Nämndsbudgeten var inte fullt ut finansierad 2021 då det fanns intäkter som inte var definierade i budgeten. Nämndens prioriteringar har inte varit fullt ut kända då besparingsförslag har lämnats som har underkänts och gått tillbaka till förvaltningen. Det har då inte framkommit vilka områden som nämnden anser att besparingar kan ske inom. Det framkommer också att det finns otydligheter kring lokalplanering och kostnader som modulsolor, investeringar i lokaler och effekter av underkända lokaler medför. Detta gäller även långsiktiga driftkostnader för lokaler samt kostnader av tillfällig karaktär som kostnader för flytt av verksamhet.

Då kommunen har för avsikt att gå över till nyckeltalsmodell för budgetprocessen kommer detta att innebära en förändring framåt. Då beslutet gäller fr.o.m. 2024 års budget påverkar det inte vår bedömning i denna granskning.

Fördelning av ansvar och befogenheter

Revisionsfråga 4: Är fördelningen av ansvar och befogenheter i utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamhet tydlig?

Iakttagelser

I dokumentet "Delegationsordning för utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden" (antagen 2022-04-12) finns det en delegationsordning för ekonomin. Skolchefen ansvarar för beslutsordning för attest och utanordning, fördelning av anslag och årsbudget till enhet där nämnden ej fattar beslut och investeringar upp till fem prisbasbelopp. Enhetschefer ansvarar för fördelning av anslag och årsbudget inom enhet och ansökan om statsbidrag till den egna verksamheten. Ej delegerade områden kvarliggjer på nämnden som fördelning av anslag och årsbudget per verksamhetsområde och investeringar över fem prisbasbelopp.

Lokaler är en stor fråga inom nämndens område. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens samtliga lokaler, medan nämnden har ansvaret för skolorganisationen. Det har i samband med granskningen också visat sig att det inte är tydligt hur driftskonsekvenser av lokalbeslut ska finansieras i nämndens budget, d.v.s. driftskostnader efter investeringar, hyreskostnader för externa lokaler, eventuella moduler samt eventuella flyttkostnader i samband med förändringar.

Det framgår av intervjuer att gränsdragningen mellan nämnden och förvaltningens roll inte är tydlig. Det talas om "den gyllene zonen" där vad som ska göras, som nämnden ansvarar för, och hur det ska utföras, som tjänstepersonerna ansvarar för, kan överlappa varandra. Det efterfrågas bättre kommunikation mellan politiker och tjänstepersoner när frågor i den gyllene zonen diskuteras.

Av intervjuer framkommer även att fördelningen av ansvar och befogenheter inte är helt tydlig inom förvaltningen.

Av enkätsvaren följer att 52 procent av budgetansvariga i verksamheten upplever att de har tillräckliga kunskaper för att kunna arbeta med deras budget på ett effektivt sätt medan 48 procent endast upplever det till viss del eller inte alls. Vidare framgår det enkätresultatet att 86 procent endast till viss del eller inte alls instämmer i påståendet att de har ett gott stöd från ekonomikontoret, endast 15 procent svarar att de instämmer helt eller till stor del. Som framgår av revisionsfråga 1 är det mindre än hälften, ca 48 procent som uppger att de har en god förståelse för kommunens budgetprocess och deras roll i den.

Bedömning

Är fördelningen av ansvar och befogenheter i utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamhet tydlig?

Nej

Vi bedömer att fördelningen av ansvar och befogenheter inte är tydlig. Det finns en fördelning i delegationsordningen, men vid intervjuerna framkommer att det finns en "gyllene zon" mellan nämnd och förvaltning där det inte är klart vem som ansvarar och har befogenheterna och där mer dialog efterfrågas kring berörda frågor.

Det framkommer också att tjänstepersoner inte anser att deras roll är tydlig, då de också får ägna mycket tid åt att lägga in uppgifter i ekonomisystemet och att det därmed finns mindre tid för analyser och annat arbete med underlag avseende ekonomi. Både i intervjuer och i enkäten framkommer att det finns behov av ytterligare stöd avseende ekonomi till verksamhetsansvariga.

Ansvar för lokalstrategi och planering är inte helt tydligt. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens samtliga lokaler, medan nämnden har ansvaret för skolororganisationen. Vi har inte heller uppfattat att finansieringen av de driftskostnader som beslut innebär har varit tydligt redovisad i samband med beslut.

Prognossäkerhet

Revisionsfråga 5: Har utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en god prognossäkerhet?

lakttagelser

I tabell 1 redovisas budget och prognoser per verksamhet för 2021. Prognoserna görs utifrån aktuell budget vid respektive period. 2021 var prognosen per delår att utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden skulle gå med 12,762 tkr i underskott. Nämnden förbättrade sitt resultat jämfört med prognosen och den totala avvikelser från budget blev till slut -847 tkr. I årsrapporten för 2021 beskrivs skillnaden mellan delårsprognosen och utfallet det bero på underbudgetering av vissa verksamheter, statsbidrag som blivit större än budgeterat, fler elever än budgeterat samt lägre personal-, drift-, och externa kostnader.

Tabell 1: Prognossäkerhet per verksamhet 2021 (tkr)

Verksamhet	Års-budget	Prognos avvikelse mars	Prognos avvikelse april	Prognos avvikelse maj	Prognos avvikelse delår	Prognos avvikelse sept	Prognos avvikelse okt	Utfall: avvikelse
Nämndverksamhet	850	0	0	0	0	0	-10	61
Arbetsmarknad	14,028	318	319	239	239	239	239	-129
Flyktingmottagande	1,606	108	108	108	-	108	108	-
Central förvaltning	19,713	-2,769	-2,563	-2,513	-2,488	-2,734	-3,584	-2,511
Förskola	138,949	-243	-650	-536	-473	-1,585	-1,216	682
Gymnasiesärskola	6,963	-1,385	-1,385	-1,385	-1,385	-1,448	-1,449	569
Särskola	14,144	-997	-997	-997	-998	-281	-661	-393
Grundskola	287,207	-3,658	-2,634	-2,859	-3,720	-385	394	2,750
Gymnasieskola	85,093	-7,919	-7,852	-7,797	-4773	-7,331	-9,589	-6,128
Vuxenutbildning	7,775	6	6	6	6	14	2,896	3,525
SFI	3,920	722	722	722	772	722	722	737
Totalt	580,248	-15,817	-14,926	-15,012	-12,762	-12,681	-12,150	-847

Källa: Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens bokslut 2021, delårsrapport 2021 och månadsrapporter för 2021.

Av intervjuer framkommer det att nämnden fattat beslut om inköpsstopp 2021-11-16, § 91 vilket resulterade i ett mindre underskott än det som signalerats i delårsrapporten. Köpstopp under hösten är något som brukar återkomma vid intervjuerna framkommit att detta fått motsatt effekt, då man handlar upp driftsbudgeten innan det blir köpstopp. Prognossäkerheten anses påverkas av de riktade statsbidragen då man inte vet hur mycket pengar som kommer eller när de kommer.

I tabell 2 redovisas budget och prognoser per verksamhet för 2022. 2022 var prognosen per delår att utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden skulle gå med -3,542 tkr i underskott. Förklaringen till detta är att förskolan och skolan har under perioden behövt ha starkt fokus på att lösa såväl långsiktiga som akuta lokalfrågor. Årsprognosen i oktober var däremot bättre och nämnden ser ut att gå med överskott om +75 tkr. Avvikelsen mot delårsbokslutet beskrivs i månadsrapporten bero på oförutsedda statsbidrag samt flera vakanta tjänster. Vidare framgår det i månadsrapporter att det uppskattas stora kostnader kopplade till flytt av modulskola upp till 1 mkr men att siffran är osäker och kan komma att ändras i kommande prognoser. Det framgår av intervjuer att särskolan haft stora kostnader under sommaren 2022 vilket påverkat prognosavvikelsen i delårsrapporten. Särskolan fortsätter även att öka i elevantal.

Tabell 2: Prognossäkerhet per verksamhet 2022 (tkr)

Verksamhet	Års-budget	Prognos avvikelse april	Prognos avvikelse maj	Prognos avvikelse juni	Prognos avvikelse delår	Prognos avvikelse okt
Nämndverksamhet	850	0	0	0	0	74
Arbetsmarknad	16,046	75	-76	-66	-585	1,484
Central förvaltning	28,341	385	385	-615	1,025	4,339
Förskola	137,796	-3,403	-2,824	-2,718	-3,601	-4,785
Gymnasiesärskola	8,893	1,719	1,593	1,593	818	524
Särskola	16,225	-39	-734	-734	-2,841	-3,580
Grundskola	299,517	-525	-323	539	-483	-1,329
Gymnasieskola	94,142	503	729	-1,148	816	2,593
Vuxenutbildning	8,045	1,313	1,313	1,313	1,309	1,115
SFI	3,920	-4	-2	-4	0	-360
Totalt	613,775	24	61	456	-3,542	75

Källa: Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens delårsrapport för 2022 och månadsrapporter för 2022.

Obs: I prognosavvikelse för delår stämmer ej siffrorna för arbetsmarknad och gymnasieskola med summeringen.

Under intervjuerna uppges det att förberedande prognosmöten skett med verksamheten och att möten även skett mellan tjänstepersoner och controller för att diskutera hur tillförlitliga prognoserna varit under året. Däremot anses dessa möten inte ge så mycket. Det nämns även att tjänstepersonerna har svårt att göra korrekta prognoser och att de skulle behöva hjälp av en ekonomiassistent för att kunna få en bättre prognossäkerhet.

Enkätresultatet visar att 86 procent endast till viss del eller inte alls upplever att budgeten är realistisk. Vidare visar resultatet att prognossäkerheten inte bedöms vara särskilt god då 86 procent endast till viss del eller inte alls instämmer med påståendet. Av intervjuer framgår att avvikelser i budgeten även uppstått i verksamheten på grund av oförutsedda kostnader utanför upphandlade avtal, t.ex. kopplat till modulsolor och lokalförsörjning. Se även revisionsfråga 7.

I intervju framkommer också att nämnden önskar få mer information om vilka statsbidrag söks och erhålls samt vilka belopp det gäller.

Bedömning

Har utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en god prognossäkerhet?

Nej.

Vår bedömning grundar sig på att prognoserna för resultatet har gått mycket upp och ner under 2021 och 2022 samt på det som framkommit i samband med intervjuerna och i enkäten.

Under 2021 såg nämndens verksamhet ut att redovisa ett stort underskott under större delen av året. Nämndens budget var underfinansierad från början, då imaginära intäkter hade budgeterats. Beslut om inköpsstopp och andra åtgärder vidtogs. Prognosen för oktober pekade på ett underskott om -12 150 tkr och utfallet blev ett underskott om -847 tkr. Det finns flera orsaker till detta. En problematik är att storleken på vissa statsbidrag inte är känd förrän under senare delen av året. Därutöver redovisas även andra orsaker.

Prognosen är mycket varierande även under 2022. De flesta prognoser redovisar mindre överskott medan prognosen vid delåret redovisar ett underskott med -3 542 tkr. I oktober pekar prognosen på ett mindre överskott igen.

I intervjuerna och enkäten framkommer att det har uppkommit oförutsedda kostnader under året avseende lokalförsörjning. Nämnden efterlyser mer information kring statsbidrag som söks och att verksamheterna efterlyser bättre stöd i ekonomiarbetet och prognoserna bedöms inte som säkra.

Kunskap om ekonomiskt läge

Revisionsfråga 6: Säkerställer utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en löpande kunskap om ekonomiskt läge?

lakttagelser

Granskningen visar att ekonomisk uppföljning sker löpande genom att en månadsrapport beslutas av nämnden, detta är en stående punkt i dagordningen. I nämndens månadsrapporter finns prognoser för varje verksamhet samt externa och interna intäkter, köp av huvudverksamhet/bidrag, personalkostnader, interna kostnader och övriga kostnader. Prognoserna görs av enhets- verksamhets- och kontorschefer i samråd med verksamhetscontroller. Dessa sammanställs och lämnas sedan över till kommunchef och politiker. Det finns även kommentarer till driftsprognos och avvikelser. Månadsuppföljningarna används som ett underlag till politikerna för att kunna fatta beslut. I delårsrapporten samt årsredovisning ges en mer omfattande genomgång till nämnden avseende ekonomiskt läge samt mål och uppdrag.

Av intervjuer följer att nämnden upplever att de får kontinuerlig uppföljning av ekonomi samt om utvecklingen av mål och uppdrag. Däremot förmedlas det att nämnden önskar en mer detaljerad ekonomisk redovisning av enskilda verksamheter i syfte att få en

bättre förståelse för det ekonomiska läget. Det framkommer dock att det också finns oklarheter kring totala kostnader för nämndens lokalorganisation och dess konsekvenser för verksamheten och dess totala kostnader. Se även revisionsfråga 7.

Av enkätresultatet framgår att budgetansvariga i verksamheten upplever att det sker löpande rapportering av ekonomin till förvaltningen och nämnden, 29 procent svarar att de instämmer helt, 19 instämmer till stor del, 29 procent instämmer till viss del och 24 procent vet ej. Däremot anser färre att de får aktuell och tydlig information om den ekonomiska utvecklingen inom deras ansvarsområde, 19 procent svarar instämmer helt, 10 procent instämmer till stor del, 43 procent instämmer till viss del och 29 procent instämmer inte alls.

Bedömning

Säkerställer utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en löpande kunskap om ekonomiskt läge?

Delvis

Nämnden får återrapportering om ekonomin samt avseende mål och uppdrag vid varje möte. Den innehåller ett prognoser både för verksamheter och driftskostnader samt viss statistik. Nämnden önskar dock få ytterligare viss fördjupning inom vissa verksamheter samt om statsbidrag som söks och erhålls. Det finns också ett önskemål från verksamheterna att få mer kunskap om ekonomin inom respektive område. Det finns också oklarheter kring nämndens lokalorganisation och kostnaderna för denna i sin helhet.

Åtgärder för en ekonomi i balans

Revisionsfråga 7: Vidtar utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?

lakttagelser

I en av förvaltningens skrivelser till nämnden från den 8 juni 2021 redovisas budgetåtgärder för att uppnå en budget i balans efter att en budgetprognos indikerat ett underskott på 14-15 mkr. Inga åtgärder om nedläggning, nedskärningar eller avvecklingar kan ge några betydande effekter redan samma år. För att nå budget i balans redan 2021 presenterades följande åtgärder; inköpsstopp, vikariestopp och bromsa investeringar i digitala läromedel. 2021-06-15, § 47 beslutade nämnden att ge skolchefen i uppdrag att göra generella besparingar inom hela verksamhetsområdet, större besparingar ska ske i samråd med nämnden. 2021-09-21, § 63 redovisades det till nämnden att skolchefen anmanat samtliga chefer i verksamheten att göra sitt yttersta för att minska kostnaderna och att samtliga enheter om möjligt skulle lämna ett överskott. Det nämns i skrivelsen att tidigare ansvarig nämnd, skolnämnden, fick i november 2020 en presentation av olika sparåtgärder som nämnden i huvudsak senare sade nej till.

I ett tjänstemannautlåtande från den 27 januari 2022 redovisas bakgrund till beslutet om budget 2021 då kommunens revisorer begärt en redogörelse av bakgrund och underlag

för intäkter som benämns "imaginär intäkt" för att få budget i balans. Sammanfattningsvis var nämndens verksamhet underbudgeterad med cirka 7 mnkr och nämnden hade inför och under 2021 inte från början varit beredd fatta ytterligare beslut om besparingar som påverkade fördelningen mellan verksamhetsområdena och det var alltså i praktiken omöjligt att få en budget i balans. Vidare står det i skrivningen att nämnden haft förhoppningar om extra ramtilldelning av fullmäktige. Dessa osäkra intäkter fördelades i lagd budget mellan verksamhetsområdena så att en budget i balans kunde uppvisas, förutom de åtgärder med underbudgetering av de interkommunala kostnaderna. Det beslutades om att inte ge nämnden någon extra ramtilldelning i fullmäktige vilket förklarar det prognostiserade underskottet per april 2021. Efter fullmäktiges beslut krävde kommunstyrelsen redovisning av budgetåtgärder och beslutade om 1,5 procents ramminskning för innevarande år.

Det framkommer av intervjuer att inför varje budgetprognos lägger först varje chef i verksamheten in sin prognos i kommunens ekonomisystem, sedan ser förvaltningen över var avvikelser finns och lyfter det vidare till kommunstyrelsen om det ser ohållbart ut. Kommunstyrelsen bjuder sedan in nämndsordförande och/eller verksamheten till ett möte och man förväntas ta fram en åtgärdsplan.

Det nämns under intervjuer att nämnden prioriterat att spara in pengar på lokalkostnader och bevara landsbygdsskolorna. Som konsekvens av detta har det blivit dyrt med upphandling och flyttning av modulskolor, bristande kvalitet på lokaler samt brist på kompetenta lärare. Detta är något som även påpekas i flertalet månadsrapporter under 2022. Det framgår även i månadsrapporter för 2022 att delar av organisationen för förskolan inte kunnat anpassats efter sjunkande elevantal på landsbygden och att detta har drivit upp elevpengen till externa utförare. I månadsrapporten för oktober 2022 flaggas det för att elevantalet i flera av grundskolorna är så lågt att stora omorganisatoriska åtgärder krävs för att få en budget i balans. Vidare framgår det i månadsrapporter att det uppskattas stora kostnader kopplade till flytt av modulskola. Inga åtgärder nämns i delårsrapport för 2022, men i beslutet om delårsrapporten 2022-09-20 § 60 lämnas uppdrag till skolchefen att vidta åtgärder för att få budget i balans. I § 59 på samma sammanträde informerar kanslichefen om budget i balans 2023. Det framgår inte av protokollen eller utsända handlingar vilka åtgärder som ska vidtas.

Under intervjuerna uppges det att det brister när åtgärder ska tas av nämnden och att många åtgärder blir därför inte genomförda. Det uppges tidigare ha varit mycket "räddningar" av statliga bidrag och ökade skatteintäkter för att komma inom ram och att nämnden finansierat kostnader med "imaginära intäkter". Det uppges att det nu finns en gemensam syn om ökad långsiktighet och att beslut om åtgärder behöver tas tidigare av nämnden när budgeten inte förväntas gå i balans. Det nämns att det finns en överenskommelse i kommunen om ökad långsiktighet.

Det framgår av intervjuer att nämnden får bra återkoppling gällande effekter av beslutade åtgärder och om det kommit några hinder för genomförande.

Enkätresultaten visar att en majoritet av budgetansvariga i verksamheten uppfattar att åtgärder vidtas vid risk för underskott i deras verksamhet, att de har befogenheter att påverka det ekonomiska resultatet samt att de har god kontroll över deras verksamhets resultat. 100 procent instämmer helt, till stor del eller viss del med påståendet att de förväntas hålla sin budget och om de inte gör det vet de att deras chef kommer att kräva snabba och konkreta förbättringsåtgärder. Däremot anser en stor majoritet att de endast till viss del eller inte alls har tillräcklig kunskap och/eller stöd från förvaltningsekonom för att se till att de regler som finns för redovisning följs.

Ungefär hälften svarar vet ej på frågan om nämnden får kompensation för löneökningar och förväntad prisutveckling, 33 procent instämmer till viss del och 14 procent instämmer inte alls. Vidare upplever majoriteten att det till viss del eller inte alls finns möjlighet att begära tilläggsanslag för oförutsedda kostnadsökningar.

Bedömning

Vidtar utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?

Delvis

Det finns spårbarhet i protokollet från 2022-09-20 om att åtgärder som ska vidtas för att nå en ekonomi i balans. Det finns ett beslut om uppdrag till skolchefen att vidta åtgärder, samt en informationspunkt om ekonomi i balans 2023, men inga handlingar eller någon dokumenterad plan. I budgetuppföljningarna tidigare under året har prognosen pekat på ett resultat som ligger nära noll. I intervjuer framkommer att nämnden tidigare sagt nej till vissa förslag till besparingar och att det inte funnits någon beslutad plan för att nå ekonomi i balans.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sala kommun genomfört en granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens arbetsområden. Granskningen har syftat till att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på kommunövergripande nivå samt om utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet den ansvarar för. Granskningen har även syftat till att bedöma om den interna kontrollen inom granskningsområdena är tillräcklig.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att ekonomistyrningen inom kommunstyrelsen **i allt väsentligt** har säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på kommunövergripande nivå, samt att utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens arbetsområde **inte** har säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet nämnden ansvarar för. Den interna kontrollen inom området bedöms som **inte helt** tillräcklig.

Den sammanfattande bedömningen grundar sig på bedömningen av granskningens revisionsfrågor vilka presenteras nedan. Revisionsfråga 1-4 utgör grund för bedömning av ändamålsenlighet. Revisionsfråga 5-7 utgör grund för bedömning av intern kontroll.

Rekommendationer

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden rekommenderas att

- utreda om nämnden behöver fastställa några regler och riktlinjer för nämndens egen verksamhet.
- säkerställa att det är tydligt för verksamheterna vilka mål som gäller för nämnden i alla delar.
- säkerställa en god prognossäkerhet och att åtgärder vidtas vid behov för att nå en budget i balans.

Kommunstyrelsen samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden rekommenderas att

- säkerställa att det finns en långsiktig lokalförsörjningsplan och att konsekvenserna av denna finns med i nämndens budget. Vi tar inte ställning till om nämnden ska kompenseras för eventuella kostnadsökningar samt på vilken nivå den ska fastställas.
- att verksamhetsansvariga får lämpligt administrativt stöd och utbildning för att säkerställa att de har tillräckligt stöd och kompetens inom ekonomi. I detta ingår kännedom om kommunens och nämndens regler för ekonomistyrning, mål- och strategier.
- Säkerställa att de kommunövergripande reglerna och riktlinjerna för ekonomistyrning efterlevs på nämndnivå.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Finns det tydliga regler och riktlinjer för den kommunövergripande mål- och budgetprocessen?	Ja Det finns tydliga regler och riktlinjer på kommunnivå, men de är inte helt kända på nämndsnivå. Det finns oklarheter kring	
2. Finns det regler och riktlinjer för utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ekonomistyrning?	Delvis Nämnden har inga egna regler och då gäller de övergripande reglerna. Det finns brister i efterlevnad och kännedom om dessa på nämndsnivå.	
3. Finns ändamålsenliga fördelningsprinciper (kommunövergripande och inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden)?	Nej Det finns vissa fördelningsprinciper, men de är inte ändamålsenliga inom nämnden. Främst finns inte tillräcklig hänsyn till totala lokalkostnader och dess sammanlagda påverkan på driftkostnaderna.	
4. Är fördelningen av ansvar och befogenheter i utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamhet tydlig?	Nej Det finns en ansvarsfördelning i delegationsordningen. Det finns sedan otydligheter och oklarheter kring vissa delar av ansvarsfördelningen.	
5. Har utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en god prognossäkerhet?	Nej Det förekommer stora variationer under året. Under 2022 avviker prognosen i delåret stort mot övriga prognoser.	

6. Säkerställer utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en löpande kunskap om ekonomiskt läge?

Delvis

Nämnden får information om det ekonomiska läget vid varje sammanträde, men anser att de behöver ytterligare information i vissa delar.

7. Vidtar utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?

Delvis

Det finns spårbarhet i protokoll om uppdrag att vidta åtgärder för ekonomi i balans, men inga handlingar eller någon dokumenterad plan. Det har förekommit att nämnden sagt nej till redovisade förslag.

Bilagor

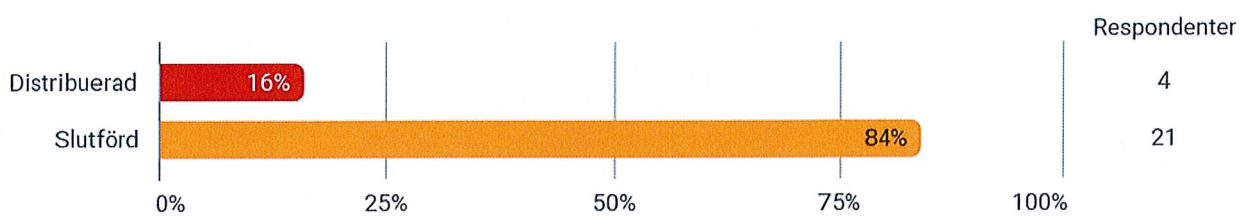
Bilaga 1: Enkät

Skala enkätfrågor

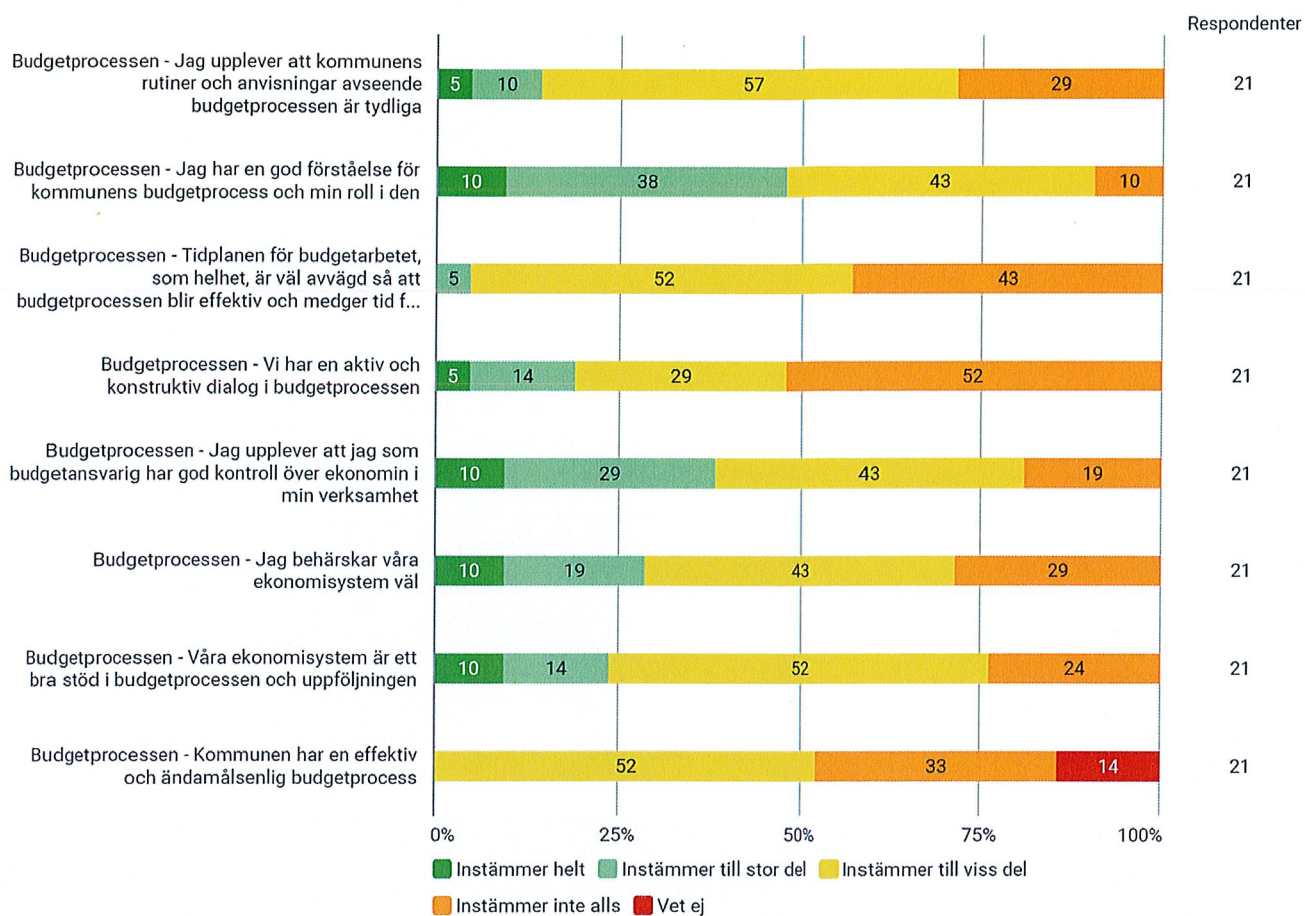
1 av 4 Instämmer inte alls	2 av 4 Instämmer till viss del	3 av 4 Instämmer till stor del	4 av 4 Instämmer helt	Vet ej
----------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	-----------------------------	--------

Enkätresultat

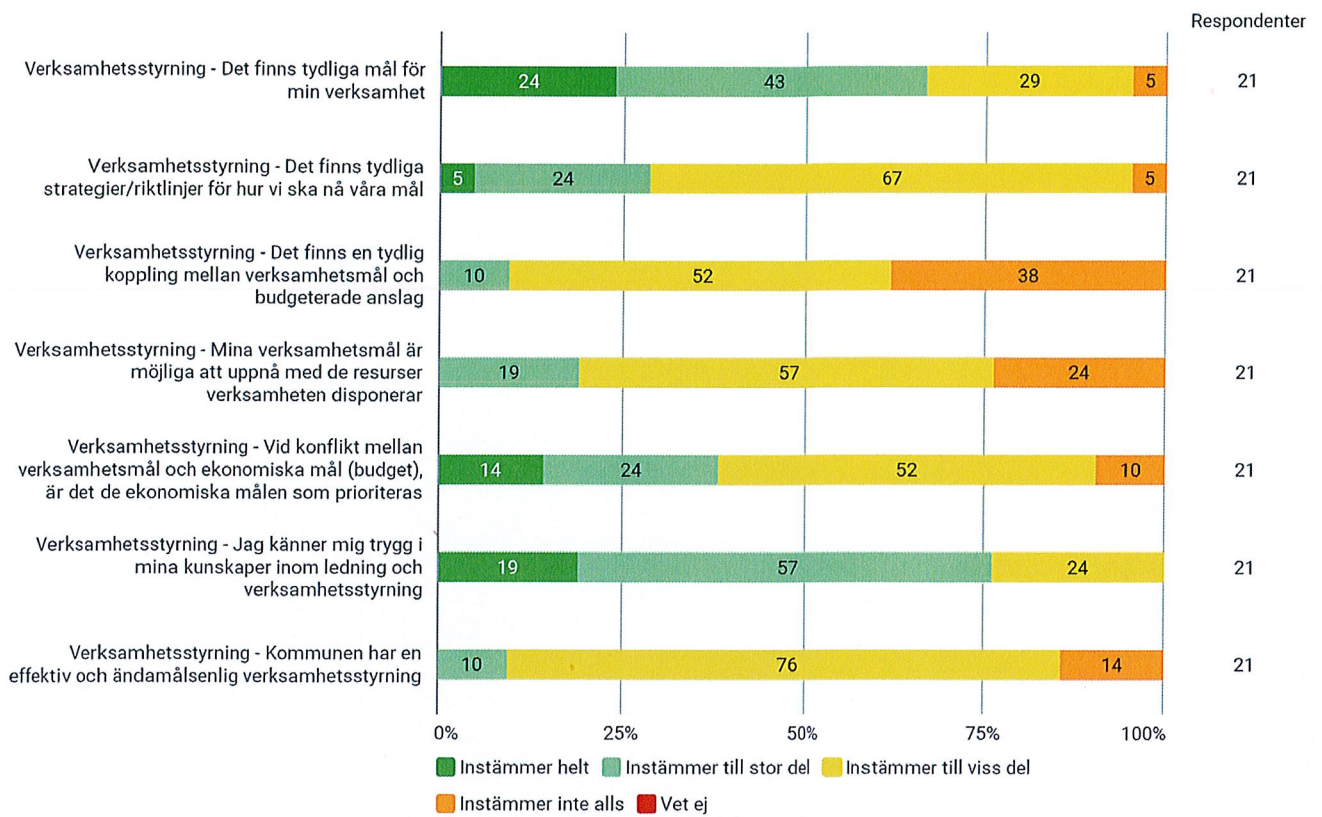
Svarsfrekvens

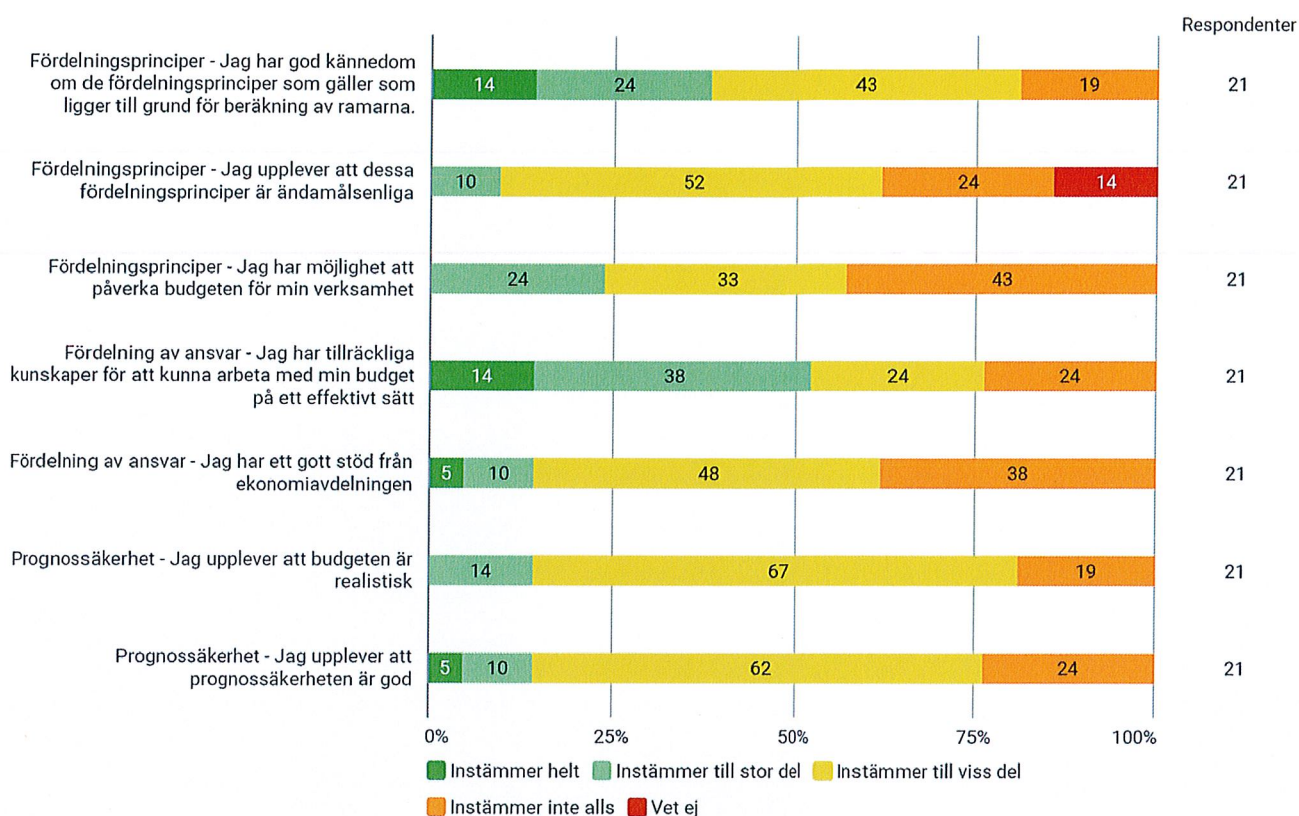
Kommunövergripande budgetprocessen

Verksamhetsstyrning

Fördelningsprinciper, fördelning av ansvar och befogenheter samt prognossäkerhet

Kunskap om ekonomiska läget och ekonomi i balans

2022-12-12

Petra Ribba

Annika Hansson

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Sala kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2022-03-31. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

STABEN FÖR UTVECKLING OCH FÖRVALTNING
KANSLIENHETEN
Ingela Cronberg

Kommunstyrelsens yttrande avseende granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden 2022

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Revisionsbyrån PwC har för kommunens förtroendevalda revisorer genomfört en granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområden. Granskningen avser i huvudsak 2022 men omfattar även till viss mån tidigare år.

Granskningen syftade till att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på kommunövergripande nivå samt om utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet som den ansvarar för.

Granskningen utgick från följande revisionsfrågor:

1. Finns det tydliga regler och riktlinjer för den kommunövergripande mål- och budgetprocessen?
2. Finns det regler och riktlinjer för utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ekonomistyrning?
3. Finns det ändamålsenliga fördelningsprinciper (kommunövergripande och inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden)?
4. Är fördelningen av ansvar och befogenheter i utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamhet tydlig?
5. Har utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en god prognossäkerhet?
6. Säkerställer utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en god prognossäkerhet?
7. Säkerställer utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en löpande kunskap om ekonomiskt läge?
8. Vidtar utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?

Bedömningen utifrån granskningen är att ekonomistyrningen inom kommunstyrelsen **i all väsentligt** har säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på kommunövergripande nivå. Vidare är bedömningen att utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden **inte** har säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet nämnden ansvarar för. Den interna kontrollen inom området bedöms som **inte helt tillräcklig**.

STABEN FÖR UTVECKLING OCH FÖRVALTNING,
KANSLIENHETEN

Revisorerna önskar svar på vilka åtgärder Kommunstyrelsen och utbildningsmarknadsnämnden planerar att vidta med anledning av de utvecklingsområden som påtalats i revisionsrapporten "*Granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden*".

Nedan sammanfattas de rekommendationer som revisorerna lämnat för Kommunstyrelsen samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden:

- Säkerställa att det finns en långsiktig lokalförsörjningsplan och att konsekvenserna av denna finns med i nämndens budget. PwC tar inte ställning till om nämnden ska kompenseras för eventuella kostnadsökningar samt på vilken nivå den ska fastställas.
- Att verksamhetsansvarig får lämpligt administrativt stöd och utbildning för att säkerställa att de har tillräckligt stöd och kompetens inom ekonomi. I detta ingår kännedom om kommunens och nämndens regler för ekonomistyrning, mål- och strategier.
- Säkerställa att de kommunövergripande reglerna och riktlinjerna för ekonomistyrning efterlevs på nämndnivå.

De åtgärder Kommunstyrelsen avser att vidta redovisas närmare i tjänsteskrivelsen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att Ledningsutskottet föreslår att Kommunstyrelsen beslutar att till PwC avge yttrande över revisionsrapport *Granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden* enligt bilagt förslag.

TJÄNSTESKRIVELSE

Avseende rekommendationen gällande att säkerställa så att det finns en långsiktig lokalförsörjningsplan och att konsekvenserna av denna finns med i nämndens budget så lämnar Kommunstyrelsen följande yttrande:

Sala kommun har ingen lokalförsörjningsplan men arbetar utifrån en strategisk investeringsplan som beskriver de investeringar och behov som finns avseende kommunens lokaler. Investeringsplanen syftar till att tydliggöra verksamheternas lokalbehov och ekonomin med målet att uppnå effektiv resursanvändning. Kommunens strategiska investeringsplan omfattar både kortsiktig och långsiktig planering gällande lokalernas behov och möjliggör för strategiska diskussioner kring kommunens investeringsbehov.

Kommunstyrelsen vidhåller därmed att det i nuläget inte är aktuellt att ta fram en långsiktig lokalförsörjningsplan men instämmer med revisorerna om vikten av att arbeta strategiskt med lokalförsörjning.

Avseende rekommendationen gällande att verksamhetsansvarig får lämpligt administrativt stöd och utbildning för att säkerställa så att de har tillräckligt stöd och kompetens inom ekonomi (i detta ingår kännedom om kommunens och nämndens regler för ekonomistyrning, mål- och strategier) så lämnar Kommunstyrelsen följande yttrande:

STABEN FÖR UTVECKLING OCH FÖRVALTNING,
KANSLIENHETEN

Kommunstyrelsen sammantagna bedömning är att det för verksamhetsansvariga tillhandahålls tillräckligt centralt stöd i form av regler och riktlinjer men även i form av ekonomiutbildningar. De ekonomiutbildningar som anordnas centralt riktar sig framförallt till verksamhetsansvariga men även till andra nyckelpersoner kopplat till ekonomi. Målet med utbildningen är att skapa en fördjupad kunskap om kommunal ekonomi, funktioner och upplägg samt skapa bättre förutsättningar för verksamhetsansvariga och medarbetare att kunna använda och förstå ekonomin i sin yrkesutövning.

Kommunstyrelsen uppmanar därmed utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden att säkerställa så att verksamhetsansvariga tar del av det stöd som tillhandahålls centralt i syfte att säkerställa tillräckligt stöd och kompetens inom ekonomi.

Avseende rekommendationen gällande att säkerställa så att de kommunövergripande reglerna och riktlinjerna för ekonomistyrning efterlevs på nämndnivå så lämnar Kommunstyrelsen följande yttrande:

Revisorerna anger i sin granskning att det finns tillräckliga rutiner och riktlinjer för ekonomistyrning. Kommunstyrelsen instämmer i revisorernas bedömning men tillägger även ekonomiutbildningar tillhandahålls centralt. Ekonomiutbildningarna riktar sig framförallt till verksamhetsansvariga men även till andra nyckelpersoner kopplat till ekonomi. Målet med utbildningen är att skapa en fördjupad kunskap om kommunal ekonomi, funktioner och upplägg samt skapa bättre förutsättningar för verksamhetsansvariga och medarbetare att kunna använda och förstå ekonomin i sin yrkesutövning.

Det ingår inte i Kommunstyrelsens ansvar och uppgift att säkerställa så att befintliga regler och riktlinjer efterlevs inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområde. Kommunstyrelsen uppmanar dock utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden att säkerställa så att verksamhetsansvariga tar del av de befintliga rutiner och riktlinjer som finns i syfte att säkerställa kompetensen inom ekonomi.

Bilagor:

STABEN FÖR UTVECKLING OCH FÖRVALTNING,
KANSLIENHETEN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbydsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbydsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☒
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☒
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☒

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

STABEN FÖR UTVECKLING OCH FÖRVALTNING,
KANSLIENHETEN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

SKOLKONTORET
Anna Wiklund

Skolnämndens yttrande - Revisionsrapport - Granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden december 2022

Åtgärder vidtagna med anledning av revisionens granskning

Avseende rekommendationen gällande att säkerställa så att de kommunövergripande reglerna och riktlinjerna för ekonomistyrning efterlevs. På nämndnivå lämnar Skolnämnden följande yttrande:

Följande rutiner har införts:

- Genomgång av kommunens budget- och ekonomistyrningsprocess med samtliga verksamhetsansvariga
- Återkommande ekonomigenomgångar 2 ggr per termin på verksamhetskonferenser där samtliga ansvariga deltar
- Delgivning av samtliga relevanta dokument i gemensam informationskanal

Avseende rekommendationen gällande att verksamhetsansvarig får lämpligt administrativt stöd och utbildning för att säkerställa så att de har tillräckligt stöd och kompetens inom ekonomi (i detta ingår kännedom om kommunens och nämndens regler för ekonomistyrning, mål- och strategier). Skolnämnden lämnar följande yttrande:

- Obligatoriska budgetdagar med samtliga verksamhetsansvariga där ekonomisk vägledning och stöd har erbjudits
- Förstärkt ledningsstruktur med verksamhetschefer, för starkare ekonomisk kontroll, styrning och likvärdighet
- Förstärkning av administrativt ekonomiskt stöd har genomförts
- Ett flertal utbildningstillfällen i det ekonomisystem som kommunen använder är planerade

Förslag till beslut:

att till PwC avge yttrande över revisionsrapport *Granskning av ekonomistyrning inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden* enligt ovanstående förslag.

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2023-03-07

Utskriven av: Anna Maria Nygård Viklund

Diarienummer:	Skolnämnden
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Skolnämnden
Sammanträdesdatum:	2023-03-14
Sekretess:	Visas

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2023.149	Mottagande i grundsärskolan/tillhörighet till grundsärskolans målgrupp	Jenny Larde §10/2023
2023-01-26		Jenny Larde
SKN 2023/61	Elev i grundsärskolan	SKN Jenny Larde
2023.164	Alla beslut om högstadieskola HT 2023	Jakob Fjellander §11/2023
2023-02-13		Jakob Fjellander
SKN 2023/60	Önskemål högstadieskola 2023	SKN Jakob Fjellander
2023.225	Patientsäkerhetsberättelsen 2022	Malin Carlsson §12/2023
2023-02-27		Malin Carlsson
SKN 2023/70	Patientsäkerhetsberättelse 2022	SKN Malin Carlsson
2023.229	Redovisning till BEO, ärende SI 2022:6039	Anders Wigelsbo §13/2023
2023-02-27	Barn- och elevombudet	Anders Wigelsbo
SKN 2023/73	Kränkande behandling Kila skola; Begäran om yttrande, Dnr SI 2022:6039 och begäran om komplettering Dnr SI 2023:2179	SKN Jakob Fjellander
2023.230	Redovisning till BEO, ärende SI 2022:5837	Anders Wigelsbo §14/2023
2023-02-27		Anders Wigelsbo
SKN 2023/24	Samlingsärende grundskolor Sala kommun 2023	SKN Jakob Fjellander
2023.248	Prioriteringsordning högstadiet, ordförandebeslut	Anders Wigelsbo §15/2023
2023-03-02		Anders Wigelsbo
SKN 2023/60	Önskemål högstadieskola 2023	SKN Jakob Fjellander

SKOLKONTORET
Anna-Maria Nygård Viklund
Stabssekreterare

MISSIV

Missiv Anmälningssärenden 14 mars 2023

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

1. Skolinspektionen: Beslut Kyrkskolan i Sala 2023-01-31 – SKN 2023.138.
2. Barn- och elevombudet: Skrivelse Uppgifter om kränkande behandling vid Vallaskolan F-6, Sala kommun – SKN 2023.139.
3. Förslag till beslut gällande vitesbeslut, kommunikering enligt 25 § förvaltningslagen (2017:900) – SKN 2023.144.
4. Missiv Uppföljning Sala kommuns skolor – SKN 2023.166 och KS § 16 Uppföljning Sala kommuns skolor – SKN 2023.167.
5. Kontrollrapport – Livsmedelskontroll – Klöverskolan – SKN 2023.176-182.
6. Remiss: Dnr: SI 2022:11695 Ansökan från Insikten Skola AB – SKN 2023.216. Ansökan SI 2022-11695_2 – SKN 2023.217.
7. Svar till Arbetsmiljöverket; händelse 12 december 2022, Ekebyskolan – SKN 2023.220-224.
8. Remiss: Dnr SI 2023: 1028 Ansökan från Västerås Entreprenörsgymnasium – SKN 2023.246.
9. Avtal specialpedagogtjänst på Mottagning för tidiga insatser – SKN 2023.260.
10. Begäran om komplettering; uppföljning av beslut gällande skyldigheten att motverka kränkande behandling Kila skola, Sala kommun – SKN 2023.274.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att lägga anmälningssärendena till handlingarna.

SKOLKONTORET

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

SKOLKONTORET

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.